

Náš organizmus je v životnom prostredí denne vystavený mnohým prírodným alebo syntetickým chemickým látkam so škodlivým účinkom na zdravie. Jedným z významných nástrojov umožňujúcim získať reprezentatívne údaje o expozícii človeka týmto škodlivinám je aj ľudský biomonitoring (HBM).

Cieľom projektov COPHES a DEMOCOPHES bola príprava a praktické overenie uskutočniteľnosti hodnotenia expozície metodikou jednotnou pre všetky európske krajiny. Vybrané členské krajiny postupovali na rovnakom princípe. Vďaka tomu sa projekt osvedčil ako vhodný a významný nástroj na získanie údajov o expozícii ľudí škodlivinám zo životného prostredia.

Výsledkom projektov bolo zavedenie spoločného rámca pre ľudský biomonitring ako nástroja podporujúceho tvorbu politiky v oblasti ochrany a podpory verejného zdravia založenej na dôkazoch.

V Slovenskej republike bol koordinátorom štúdie Úrad verejného zdravotníctva SR s podporou Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Spoločné pilotné testovanie ľudského biomonitringu sa uskutočnilo v členských krajinách v roku 2011.

Všeobecné informácie o projektoch

-

[Základné údaje o projektoch COPHES a DEMOCOPHES](#)

-

[COPHES a DEMOCOPHES – informačný plagát](#)

-

[COPHES a DEMOCOPHES – najčastejšie otázky \(FAQ\)](#)

Realizácia projektu DEMOCOPHES v Slovenskej republike

Projekt prebiehal v rokoch 2010 – 2012. Bol zameraný na zmeraní úrovni **kadmia, ortuti, ťtalátov a kotinínu**

vo vybranej populácii. Cieľovou skupinou boli deti vo veku 6 až 11 rokov a ich biologické alebo nevlastné matky do 45 rokov. Analyzovali sa tri lokality na Slovensku: Bratislava, ktorá reprezentovala mestské prostredie, a Slovenská Ľupča s Brusnom, ktoré prezentovali vidiek.

Prečo sme sa zamerali na tieto chemické látky?

Tieto chemické látky boli vybrané preto, že je dôležité vedieť, ako veľmi sme týmto chemickým látkam vystavení v našom každodennom živote. Získané informácie nám môžu pomôcť pochopiť zákonitosti expozície (vystavenia voči týmto látkam) a kde je potreba expozíciu zredukovať.

Nikotín sa pri vdychovaní cigaretového dymu premieňa v organizme na kotinín. Úrovne hladiny kotinínu v moči sú ukazovateľom toho ako veľmi bol niekto vystavený cigaretovému dymu.

Ortuť je prírodný kov používaný v malých množstvách v zubných výplniach, energeticky úsporných žiarivkách a v minulosti aj v teplomeroch na domáce použitie. Ortuť je zároveň

znečisťujúca látka zistená v morských živočíchoch.

Kadmium je tiež prirodzene sa vyskytujúci kov, používa sa v batériách a v určitých farbách. Kadmium možno nájsť ako kontaminant v niektorých mäkkýšoch a v cigaretovom dyme.

Ftaláty sú skupinou látok široko používaných pri výrobe plastov. Pre ich rozsiahle použitie sme preto vystavení mnohým ftalátom.

-

[Informačný leták](#) (INFORMATION LEAFLET)

-

Fakty o biomarkeroch: [Ortuť](#), [Kadmium a Kotinín](#), [Ftaláty](#) (CHEMICAL FACTSHEETS)

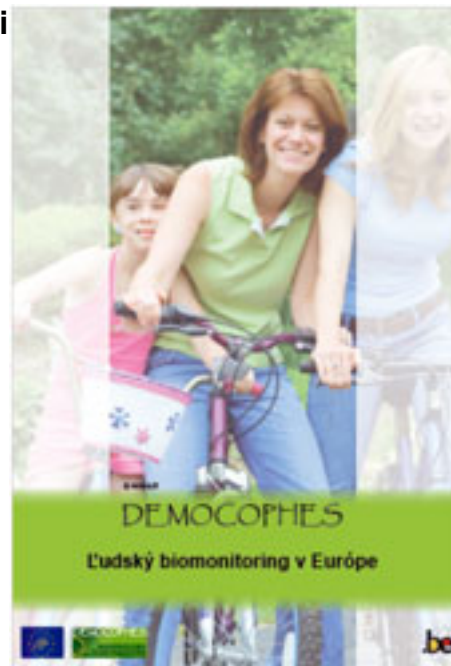
-

[Priblíženie projektu DEMOCOPHES deťom](#) (INFORMATION LEAFLET FOR CHILDREN)

-

[Základný dotazník](#) (BASIC QUESTIONNAIRE)

Prezentácia projektu DEMOCOPHES verejnosti

-

[Konferencia „Životné podmienky a zdravie“ \(19. – 21. 9. 2011\)](#)

-

[Tlačový brífing ÚVZ SR – project „kick-off“ \(21.11.2011\)](#)

-

[Tlačová beseda o výsledkoch projektu DEMOCOPHES \(27.11.2012\)](#)

Výsledky realizácie projektu na Slovensku

-

[Realizácia projektu DEMOCOPHES na Slovensku \(poster\)](#)

-

[Národná správa o realizácii a výsledkoch projektu v Slovenskej republike
\(NATIONAL REPORT\)](#)

-

[Ľudský biomonitoring v Európe](#) (LAYMAN REPORT)

-

[Ľudský biomonitoring: národné výsledky projektu DEMOCOPHES](#) (CORNERSTONE PAPER)